

loquitur: anteque veniret in bethaniam dicit: Maria autem erat que unxit dominum unguento: et terxit pedes eius capillis suis: cuius frater lazarus infirmabatur. Nam itaque hoc maria fecerat. Quod autem in bethania rursum fecit: aliud est: quod ad lucem narrationem non pertinet: sed pariter narrat ab alijs tribus. **GRE.** in hunc. Mystico autem intellectu phariseus de falsa iusticia presumens iudaicum populum peccatrix mulier: sed ad vestigia domini veniens et plorans puerum gentilitatis designat. **AM.** Vel princeps huius seculi quidam leprosus est. domus autem simonis leprosi terra est: ergo domus ex illis superioribus locis descendit in terram: neque enim sanari potuisset hec mulier que spiritum habet alicui vel ecclesie nisi christus venisset in terram. Merito autem spiritum accipit peccatrix: quia christus quoque forma peccatrix accipit: itaque si constituas animam fideliter appropinquantem deo: non peccatis turpibus et obsecris: sed pie servitutem dei verbo habentem immaculate fiduciam castitatis: ad ipsum christum caput ascendit. Caput autem christi deus est: sed qui caput non tenet christi: ille pedes teneat. Peccator ad pedes: iustus ad caput habet: etiam ea que peccavit unguentum. **GRE.** Quid aliud unguento nisi bonus odor optionis exprimitur: si igitur recta opera agimus: quibus optione boni odoris ecclesiam respergamus: quid in corpore domini nisi unguentum fundimus? Sed secus pedes mulier stetit: pro pedes enim domini stetit: cum in peccatis positi eius itineribus remittebamus. sed si ad veram penitentiam post peccata revertimur: iam retro secus pedes stamus: quia eius vestigia sequimur que impugnamus. **AM.** Defer et tu peccata penitentiam: ubi cumque audieris christi nomen accurre. In cuiuscunque interior domus iesu intrasse cognoveris: et ipse festina cum reppereris sapiam cum reppereris iusticiam in aliquibus generalibus recumbere: accurre ad pedes: hoc est vel extremam partem quere sapientie: lachrymis perfundere peccata. Et fortasse ideo non lauit pedes suos christus: ut eos lachrymis nos lauemus. Bone lachryme que non solum nostrum prout lauant: sed etiam verbi celestis rigare vestigia: ut gressus eius nobis exuberent. bone lachryme in quibus non solum redemptio peccatorum: sed etiam iustorum refectio est. **GRE.** Lachrymis enim domini pedes rigamus: si quibuslibet ultimus membrum domini professionis assumimus. Inclinemur. Capillis pedes domini tergemus: quia sanctis eius quibus ex charitate copiamur: ex his que nobis sunt posuimus miseremur. **AM.** Expande etiam capillos: sterner ante eum oes corporis tui dignitates: non mediocres capilli sunt qui possunt pedes tergere christi. **GREG.** Oscula mulier pedes quos terxit: quod nos quoque persequimur si studiose diligimus: quos ex largitate continemus. Potest quoque per pedes ipsi mysterium incarnationis eius intelligi. osculamur igitur redemptoris pedes cum mysterium incarnationis eius ex toto corde diligimus. Unguentum pedes unguimus: cum ipsam humilitatis eius potentiam sacri eloquii bona opinione predicamus. sed hoc etiam phariseus vidit: et invidit: quia cum iudaicus populus gentilitatem dei predicare conspiceret: sua apud se malitia tabescebat: aut phariseus retunditur: ut per eum perfidus ille populus ostendatur: quia videlicet infidelis ille populus nec ea que extra se erant: nunquam pro domino tribuit. Conversa autem gentilitas pro eo non solum rerum substantiam: sed etiam sanguinem fudit. unde phariseo dicit: Aquam pedibus meis non dediisti: hec autem lachrymis riga. pe. meos. Atque quippe extra nos est: lachrymarum humor: intra nos est. Infidelis etiam ille populus deo osculum non dedit: quia ex charitate cum amare noluit: cui ex timore servivit: osculum quippe dilectionis est signum: vocata autem gentilitas redemptionis sui vestigia osculari non cessat: quia eius in continuo amore suspirat. **AM.** Non mediocres autem hec meriti est de qua dicit: Intravit ex quo non cessavit osculari pedes meos: ut aliquis nisi sapiam loqui nesciat: nisi iusticiam diligere: nisi castitatem libere: nisi pudicitiam osculari. **GRE.**

Phariseo autem dicit: Oleo caput meum non unxisti: quia ipsam quoque divinitatis potentiam in qua se iudaicus populus credere spondit: digna laude predicare neglexit. Hec autem unguento unxit pedes meos: quia dum incarnationis eius mysterium gentilitas credidit: summa laude eius etiam una predicavit. **AMB.** Beatus qui potest et oleo ungere pedes christi: sed beatus qui ungit unguento: multo enim est fortius in unum collecta spargit. et fortasse istud unguentum non posset alius nisi ecclesia sola deferre que diversis spiraminis innumerabiles habet flores. et ideo nemo potest tantum diligere quantum illa que in pluribus diligit. In domo autem pharisei in domo legis et prophetarum phariseus sed ecclesia iustificat. Phariseus enim non credidit ista credebat. lex mysterium non habet: quo occulta mundantur: et ideo quod in lege minus est: consummat in evangelio. Duo autem debitorum duo populi sunt feneratorum illi thesauri celestis obnoxii. Non materiale autem feneratorum huic debemus pecuniam: sed meritum: cuius erat virtutum: quarum merita gravitatem potest iusticie specie: sono professionis expediunt. Non medioeris autem est iste denarius in quo regis imago formatur. vobis mihi si non habuero quod accipere: aut quia difficile quisque est: qui feneratorum huic debuit integrum possit exolvere. vobis mihi si non petiero concedi mihi debuit. Sed quis est populus iste qui amplius debet: nisi nos quibus amplius creditum est? Illis credita sunt eloquia dei. nobis creditur virginis partus emanuel. i. nobiscum deus: domini crucis mors resurrectio: itaque non est dubium quod plus debet qui plus accipit secundum homines. plus fortasse offendit: qui plus debuerit. Sed per misericordiam domini causa mutatur: ut amplius diligat qui amplius debuit: si tamen gratiam consequatur. Et ideo quoniam nihil est quod digne deo referre possimus. vobis mihi si non dilexero. Reddamus ergo amorem pro debito: amplius enim diligit cui donatur amplius.

CAP. VIII.

S factum est deinceps et ipse iter faciebat per civitates et castella predicans et euangelizans regnum dei: et duodecim cum illo: et mulieres aliquae que erant curate a spiritibus malignis et infirmitatibus: maria que vocatur magdalene de qua septem demonia exierant: et iohanna et alie multe que miscebant ei de facultatibus suis. **THEO.** Qui celitus descendit ut exemplum fieret nobis et forma: instruit nos non pigritare in docendo. unde dicit: Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per civitates et castella predicans et euangelizans regnum dei. **GRE.** nascitur. Adit quippe de loco in locum: non solum ut plures lucret: sed etiam ut multa dediceret loca. Dormit laborat: ut solum et labore sanctificet. plorat ut det precium lachrymis. predicat celestia: ut audientes exaltet. **TYTVS.** Qui in deo de celo ad terram descendit: annunciat habitantibus terrarum regnum celeste: ut terram in celum convertat. Quis autem predicare debebat regnum dei: nisi filius dei cuius est regnum venerunt plures prophete: non tamen predicaverunt regnum celorum. nam qualiter eorum que non viderunt sermonem pretenderent? **ISIDO.** abbas. Hoc autem regnum dei aliquibus videtur aliis et melius regnum celesti. Quibusdam vero unum et idem secundum essentiam sed diversum de nominari: aliquando quidem regnum dei a regnante aliquando autem regnum celorum a subditis angelis et sanctis qui celi dicuntur. **BEDA.** Mox autem aquile provocantis ad volandum pullos suos dominus pederent discipulos suos ad sublimia erigit. Siquidem primo docet in synagogis et miracula facit: ex his duodecim quos apostolos nominat elegit: postmodum omnes predicant secum ducit. unde sequitur: Et duodecim cum illo

Non docentes aut p̄dicantes: sed instruendi ab eo. Ne autem feminis seorsus prohiberi videretur sequi christum subdit: Et mulieres aliquae que erant curate a spiritibus malis et infirmitatibus: Maria que vocatur magdalena de qua septem demonia erierant. **BEDA.** Maria magdalena ipsa est cuius tacito nomine proxima lectio penitentia nominat. Nam pulchre euangelista ubi cum domino iter facere commemorat: noto hanc vocabulo manifestat. ubi vero peccatricem sed penitentem describit mulierem generaliter dicit: ne nomen tante fame p̄fci erroris nota fuscaret: de qua demonia septem exisse referuntur. **GRE.** in hōie. Quid enim per septem demonia nisi vniuersa vitia intelliguntur. Quia enim septem diebus omne tempus comprehenditur: recte septenarius numero vniuersitas figuratur. Septem ergo demonia maria habuit: que vniuersis vitis plena fuit. Sequitur: Et iohanna vxor: chuze procur. hero. et susanna et alie multe que ministra. et de facultatibus suis. **HIE.** contra vigilantia. Consuetudinis iudaice fuit: nec dūcebantur i cul pam more gentis antiquo: ut mulieres de substantia sua victum atq; vestitum p̄cepto iudicis darent: hoc q; scā dāum facere poterat in nationib; paulus se abiecit cō memorat. **D**istrahant autē domino de substantia sua: ut mereret earum carnalia: cuius ipse merebant spiritua lia: nō q; indigeret cibis dominus creaturaru: sed ut ty pum ostenderet magistro: q; victu atq; vestitu de discipulis deberent esse contenti. **BEDA.** Interpretatur autem maria amara mare: ppter penitentia rugitum: Magdalene turris: vel melius turrensis: a turre de qua dicitur: factus es spes mea turris fortitudinis: a facie inimici. Iohanna domus gratia eius vel domus misericordis interpretat: videlicet quia eius est omne quod vivimus. Si autem maria mundata a forde vitiorum ecclesiaz de gentibus insinuat: cur non iohanna eandem designat ecclesiam: quondā idolorum cultui subditam. Nam quilibet malignus spiritus dum pro regno diaboli facit: quasi herodis p̄curator existit. Interpretatur susanna lilium aut gratia eius ppter odoriferū celestis vite candorem aureūq; interne dilectionis ardorem.

Cum autē turba plurima cōueniret et de ciuitatibus properaret ad eum: dixit per similitudinē. Exiit qui seminat: seminare semen suum. Et dum seminat: aliud cecidit secus viam: et conculcatum est: et volucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram: et natum aruit: quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas: et simul exortie spine suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam: et ortum fecit fructum centuplum. **Hec dicens clamabat:** Qui habet aures audienti audiat. Interrogabant autē eum discipuli eius q; esset hec parabola: Quibus ipse dixit: Vobis datum est nosse mysteriū regni dei: ceteris autem in parabolis ut vidētes nō videant: et audientes nō intelligant. Est autē hec parabola: Semen ē verbum dei. Quod autē secus viā: hi sūt qui audiūt: deinde venit diabolus et tollit verbū de corde eorum: ne credētes salui fiāt. Nā qui supra petraz: hi qui cū audierit cū gaudio suscipiūt verbū. Et hi adices nō hnt: q; ad ipsos credūt: et i tpe tēatōis recedūt. Quod autē in spinas cecidit: hi sunt q; audierūt: et a solitudine et diuitijs et voluptatibus vite cunctes suffocātur et nō referūt fructū. Quod autē in bonam terrā hi sunt qui in corde bono et

optimo audientes verbū retinēt et fructū afferunt in patientia.

THE. Quod dāuid in p̄sona christi p̄dixerat: apertam in parabolis os meū: hic dñs implet. vñ dñs: Cū autē tur. plu. cōue. et de ciuita. ppe. ad eum: dixit p similitudinē. Loquit autē dñs p similitudinē: pmo quidē ut audientes faceret auditores: cōsueuerunt enī homines in obscuris se exercitare: et spernere manifesta dei: de ut nō caperēt indigni que mystice dicebant. **ORI.** Et ideo signant dicit: Cum turba plurima pueniret. Non enī sunt multi: sed pauci qui per artem viā incedūt: et qui inueniūt viā que ducit ad vitam. vnde mattheus dicit q; extra domū docebat p parabolis sed intra domū parabolā discipulis ex posuit. **EVSE.** Satis autē pgrue christus p̄mā pponit parabolam multitudinis: nō solum tunc astantiū: sed etiā futurozū post illos inducētem ad audientiaz verborū suozū cum dicit: Exiit qui seminat seminare semen suū.

BEDA. Satorē itum nullū melius q; filiū dei intelligere possumus: qui de sinu patris qua creatura non erat accessus egrediens: ad hoc venit in mundū: ut testimonium perhiberet veritati. **CHRY.** Exiit autē qui vbiq; non localiter: sed per amictū carnis nobis appropriauit. Decenter autem aduentū p̄p̄tū christus exitum nominat: eramus enī exelusi a deo: et sicuti condemnati et rebelles regi eiecti sunt: qui vō cum reconciliare vult colereundo ad ipsos extra cum eis loquitur: donec dignos iam factos asp̄ctu regio eos introducat: sic enī christus fecit. **THE.** Exiit autem nunc nō ut agricolas perderet aut cōbureret terrā: sed exiit seminare. sepe enī agricola qui seminat ob altam cām exiit: nō solum ut seminat.

EVSE. Exiuerunt autē nōnulli a patria celestis: ad homines descenderūt: nō tamen ut sererent: neq; enī satores erant: sed administratozū spūs in ministerium missi. Moyses etiā et pphete post eum nō inseruerunt hominibus mysteria regni celozū: sed retrahendo insipientes ab errore nequitię et idolorū cultu: quasi colebant anias hominū et in noualia redigebant. Solus autem omniz sator: verbū dei exiuit euangelizaturus noua semina: scilicet mysteria regni celozū. **THE.** Nō cessat autē dei filiū semper in nostris animabus seminare: nō solum cum docet: sed etiā cum creat in nostris animabus seminat semina bona.

TYTUS. Exiit autē ut seminare et semen suū: nō autē accepit verbū quasi mutuātū: cum ipse naturalit sit verbum dei viui. Nō est igit suum p̄p̄tū semen pauli vel iohannis: sed habent cum acceperint. Christus autē habet p̄p̄tū semen: pferens doctrinā ex sua natura. vnde et iudei dicebant: qualiter hic scās nouit quasi nō dicit. **EVSE.** Docet igit duos esse gradus eozū q; recipiūt semina: primū quidē eozū qui digni facti sunt vocatiōe celestis: sed labuntur a gratia ppter negligentia et torporē. scōm vō multiplicantiū semen in bonis fructib;. Ponit autē sator mattheus tres differentias in quolibet gradu. Nam q; cōrumpūt semen: nō simile habēt p̄dicationis modū: et qui ab eo fructificant: nō equam recipiūt copiam. Sane actōes perdentiū ostendit semen. Quidā enim cum nō peccauerint suis animabus insita sibi semina salubria perdidit: subtracta ab intentiōe et memoria eozum per spiritū malignos et demones: qui volant per aerem vel viros fallaces et calidos que volatilia nuncupauit. **THEO.** Et dum seminat: aliud cecidit secus viam. **THEO.** Non dixit q; seminans proiecit aliud secus viam: sed q; semen cecidit. Qui enim seminat docet rectum sermones sed sermo diuersimode cadit in audientes: ut quidā eorum via dicantur: Et conculcatum est: et volucres celi comedunt illud. **CIRYL.** Arida enī est et inculta quodāmodo omnis via: eo q; a cunctis cōculcat: ac nihil ex se minūb; humat in ea. Sic igit habentes cor indocile non penetrat diuina monitio: ut possit laudem germinare

virtutis: sed tales sunt via frequēta in mundia spiritibus
Sunt iterum aliqui leuiter gerentes fidem in se quasi in
verbo: ut simplicitate: bonum fides caret radice: de quibus
subdit: Et aliud cecidit. **BED.** Petram dicit durū et indomitum
cor: hoc est autem humor ad radicem seminis: quod iux
ta aliam parabolam oleum ad lampades virginū nutri
endas. **I.** amor et pseuerantia virtutis. **EVSE.** Sunt
etiam aliqui qui per auariciam et appetitū voluptatū et
mundanas sollicitudines quas quidā spinas nuncupant
inmissum sibi semen suffocari fecerunt. de quibus sub
ditur: Et aliud cecidit. inter spī et simul exor. spine suffoca
uerunt illud. **CHRY.** Sicut enim spine non permit
tunt oriri semen: sed ex condensatione suffocant inmissū
se sollicitudines vite presentis semen spiritalē fructifica
re nō sinit. increpandus autē esset agricola qui sup sensi
biles spinas et petra et viam seminat. Non enim possi
bile est petram terrā fieri: nec viam nō esse viam: nec spi
nas nō esse spinas. in rōnalibus autem secus est. Possi
bile est enim petra conuerti in terrā pingui: et viam non
conculcari: et spinas dissipari. **CIRYL.** Sunt autē ter
ra pinguis et serax: anime honeste et bone: que in profun
do suscipiunt verbi semina et retinent et fouent. Et quan
tum ad hoc subdit: Et aliud cecidit in terram bonam: et
ortum fecit fructū centuplū. Cum enim in mentem mun
dam ab omnibus perturbantib⁹ verbum diuinū infun
ditur: tunc inmittit radices in profundū: et germinat tanq̃
spica: et conuenienter perficit. **BED.** Fructum enim cē
tuplum fructum perfectū dicit. nam denarius numer⁹ p
perfectiōe semper accipitur: quia in decem pceptis legis
custodia continetur. Denarius autem numerus p semet
ipm multiplicatus: in centenariū surgit. vnde centenari⁹
magna perfectio significatur. **CIRYL.** Que autem sit
sententia parabole: accipiamus per eum qui eaz compo
suit. vnde sequit⁹: Hec dicens clamauit: Qui habet. au. au
di. audiat. **BAS.** Audire pertinet ad intellectus. vnde
per hoc domin⁹ excitat ad exaudiendū antē mentionē
eorum que dicunt. **BED.** Quotiens enim hec admo
nitio vel in euangelio vel in apocalypsi iohannis interpo
nitur: mysticū esse quod dicit⁹: querendūq̃ a nobis inten
tus ostendit. vnde discipuli ignorantes saluatore inter
rogant. Sequitur enim: Interrogabat autē eum discipu
lus: quis que esset hec parabola. Nemo tamen putet finita
more parabola discipulos hoc interrogasse: sed et mare ait
cum esset singularis interrogauerūt eum. **ORI.** Est autē
tem parabola sermo quasi facti: nō autē facti. iuxta qd di
citur: possibilis autem fieri rerum significatiū per trans
umptionē earum que in parabola tradunt. Enigma vō
est pcessus sermonis in his que tradunt quasi facta: que
tamen nō sunt facta: nec possibilia fieri: significant vō alī
quid in occulto: sicut qd dicit⁹ in lib. 20 iudicū q ligna iue
rant ut vngerent sibi regem. Non est autē ad litteraz factū
qd dicitur: Exiit qui seminat sicut ea que narrat histo. ita
possibile tamen fuit fieri. **EVSE.** Domin⁹ vero docuit
eos causam quare turbis p parabolas loquebat. vnde
subditur: Quibus ipse dixit. Vobis est datum nosse my
steriū regni dei. **GRE.** na. ang. Cum hoc audis: non
introducas diuersas naturas fm quosdā hereticos qui
putant hos quidē esse peregrin⁹ nature: hos vō salubris
quosdā vō sic se habere ut eorū voluntas eos doceat ad
peius vel melius. Sed addas ei qd dicitur: Vobis da
tum est. i. volentibus et similiter dignis. **THEO.** bis
aut qui sunt indigni tantis mysterijs obscure dicunt. vnde
de sequitur: Ceteris autē in parabolis: ut videntes nō vi
deant: et audientes nō intelligant. Videre enim se putant
nō vident autem: et audiunt quidē: sed nō intelligunt. h⁹
ergo gratia hoc eis christus abscondit: ne maius eis pre
iudiciū generetur si postq̃ nouer. nt. christi mysteria con
temperint. Qui enim intelligit: et postea spernit: grauius

punitur. **BED.** Recte igit in parabolis audit⁹: quan
do clausis sensib⁹ cordis: nō curant cognoscere veritatē
obliti eius quod domin⁹ dixerat. Qui habet aures audi
endi audiat. **GRE.** in home. Domin⁹ aut dignatus est
exponere quod dicebat: ut sciam⁹ rerū significatiōes q̃
rere etiā in his que per semetipm voluit explanare. Se
quitur enim: Est autem hec parabola: Semen est vbum
dei. **EVSE.** Destruentiū aut inmissa semina suis anima
bus tres dicit esse causas. Quidam enim destruit in se
semen reconditū: dantes leuiter auditū volentibus falle
re. de quibus subdit: Quod autē secus viam: hi sunt q̃ au
diunt: deinde venit diabolus et tollit verbū de corde eo
rum: ne credentes salui fiant. **BED.** Qui. i. verbum qd
audiuit: nulla fide: nullo intellectu: nulla saltē terande vi
latis actione percipere dignant. **EVSE.** Quidam vō
cum in mentis profundo nō susceperint verbum dei: facile
extinguunt adueniente aduersitate. de quibus subditur.
Nam qui supra petra: hi sunt qui cū audie. cū gau. fusc.
ver. et hi radi. nō ha. qui ad tem. cre. et in tempo. tenta. re
cedūt. **CIRYL.** Cum enim intrant ecclesiā letanter attē
tant diuina mysteria: sed ex leui voluntate: ut aut egressi
sunt ecclesiā: obliuiscunt sacrariū disciplinarum: et si fi
des christiana nō fluctuet permanēt. turbate vō persecu
tiōe perfugam habēt mentē: fides eorum caret radice.
GREG. in home. Multi boni operis initia pponunt
sed mox ut fatigari aduersitatib⁹ vel tentatiōib⁹ ceperit:
inchoata derelinquunt. Petrosa ergo terra humor: non
habuit: que hoc quod germinauerat: ad fructus pseuerā
tiā nō pduxit. **EVSE.** Quidā vō suffocant reconditū
in eis semen diuinit⁹ et illecebris: quasi quibusdā suffoca
tib⁹ spinis. o quib⁹ subditur: Quod autē in spinis cecidit
hi sunt qui audie. et a sollicitu. et diuinit. et volup. vite eun.
suffo. et nō rese. fructū. **GREG.** in home. Virū quō do
minus diuinitas spinas interpretatus sit: cum ille pungat
iste delectent: et tamē spine sunt: quia cogitationū suarum
punctionib⁹ mentē lacerant: et cum vsq̃ ad peccatū per
trahunt: quasi inflicto vulnere cruciant. Duo autē sūt
que diuinit⁹ iungit: sollicitudines: et voluptates: quia per
curā mentē opprimūt: et per affluentia resoluūt. suffocāt
autem semen: quia importunis cogitatiōib⁹ guttur men
tis strangulant: et dum bonū desideratū intrare ad cor nō
sinit: quasi aditum vitalis status vetant. **EVSE.** hec at
ex. punctione a saluatore p dicta sunt. Sic aut se habet pa
refacit effectus: nō enim aliter aliqui a verbo diuini cult⁹
deficiunt: nisi fm aliquē modorū predictorum ab eo.
CHRY. Et ut plura breuibus comprehendā. hi qd ex
tanq̃ negligentes audire: hi tanq̃ delicati et debiles. hi
vero tanq̃ seruifaci voluptatis et rez mundi a bono de
sistūt. Bon⁹ et ordo vie: petre: et spinaz: opus est primo
memorie et cautele: deinde fortitudinis: pnter pemptus
pntiū. Consequent ponit bonā terrā: pntario mō se hntē
ad viā et petra et spinas cū subdit: Qd autē in terrā bonaz
hi sunt q̃ in corde bono et optimo verbū retinēt: et fructū
afferūt in patientia. Nam qui secus viā positi sunt: non re
tinēt verbū: sed rapit eis semen diabolus. qd vō sunt i pe
tra: nō sustinēt in patientia tentatiōis insultū ppter imbecil
litatē: qd vō sunt in spinis nō fructificāt sz suffocantur.
GRE. in home. Terra ergo bona fructū p patientiā red
dit: qz nulla sunt bona que agim⁹: si nō equanimiter etiā p
rimoz mala toleramus. fructū ergo p patientiā reddūt
qz cū humiliter verba suscipiunt post flagella ad requiē
sublimiter cum gaudio suscipiuntur.
Nemo at lucernā accēdēt opit eā vase: aut subi
lectū ponit: sz supra cādelabzū ponit: ut intrātes
videāt lumē. Nō est enī occultū qd nō manifestet:
nec absconditū qd nō cognoscat: et in palā veniat.
Videte ergo qd audiat. Qui enī h3 dabit illi: et
qui cūqz nō habet: etiam quod putat se habere

auferetur ab illo.

BEDA. Quia supra dixerat aplis: **Vobis** datus est nolle mysterium regni dei: ceteris aut in parabolis. nunc ostendit per eos aliquem etiam ceteris idem mysterium esse reuelandum dicens: **Ne. au. lu. accē. ope. eam vāse. aut sub. le. po. sed su. eade. po. ut intrā. vi. lumē.** **EVSE.** q. d. Sicut lucerna accendit ut luceat: nō ut operiat sub modio vel lecto: sic etiam secreta regni celoz in parabolis edita: quia lateat alienos a fide: nō tñ penes oēs manifestū habebūt sensum vñ sub dit: Nō enī est oc. qd nō mani. ne. absco. qd nō co. et in pa. veniat. q. d. quīs plima in parabolis dicta sunt: ut vidētes nō videat: et audītes nō intelligat. ppter sui icredulitatē: tot tñ fimo patebit. **AVG.** de que. euā. Uel aliter: **Tota** his verbis typice docet fiducia p dīcādī: ne qd timore carnaliū incōmodo p lucem scīe abscondat. vāsis enī et lecti noīe carnē: lucerne aut vocabulo verbus designat: qd ob metū carnaliū incōmodo p ocellat: qui ipam carnē pponit manifestatōi veritatē: et ea quasi operit vbum: qui p dīcare trepidat. **Supra** candelabū aut ponit lucernā: qui corpus suū ministerio dei subijcit: ut supior sit p dīcatio veritatē: et inferior seruit corpus. **ORIGENE.** Sed et qui vult adaptare lucernā pfectioibz christi discipulis pīuadebit nobis per ea que dicta sunt de iōanne: qm ipse erat lucerna ardens et lucens. non docet ergo eum qui lucernā rōnalem accendit in aīa: abscondere eā sub lecto vbi quis requirit: nec sub aliquo alio vāse: qz qui facit hoc nō pūdet intrantibus domū quibus lucerna parat: sed oportet superponere candelabro. i. omni ecclesie. **CHRYS.** hoc aut dicens inducit eos ad vīte diligentia docētes eos strenuos esse quasi expositos a spectibz omnīū ac pugnantes in mundo quasi in theatro q. d. ne pīderetis qz manem in modica pte mundi: erit enī omnibus notū: quia tantā virtutē impossibīle est latere. **MAXI.** Uel forsan seipm appellat dñs lucernā radiantē cunctis habitantibz domū. i. mundū: cum sit naturaliter deus: et factus dispensatiue caro: et sic quasi lux ad instar lucerne retinet in testa carnis per mediam animam: sicut p lychnū ignis in testa lucerne. **Vocat** aut candelabū ecclesiā: supra quā verbū diuinū effulgens: quasi quandā domū illuminat radīs veritatē. **Dixit** autēz similitudinarie vas aut lectum corporale cultū legis sub quo contineri nō vult. **BEDA.** Instantē autē nos dñs docet verbo auscultare ut etia et nōstro illud pectore cōtinue ruminare: et alieno eructare sufficiam: audiat. vñ de sequitur: **Videte** ergo quid audiat. **Qui** enim ha. da. il. et quicunqz non ha. etiam quod pu. se ha. aufe. ab illo. q. d. tota intentione verbo quod auditis operam date: quia qui amorem habet verbi: dabitur illi et sensus intelligendi quod amat: at qui verbi audiendi amorem nō habet: et si p naturali ingenio: vel litteratorio callere se putauerit exercitio: nulla sapientie dulcedine gaudebit. **Sepe** enim desidiosus ingenīū accipit: ut de negligentia istius puniatur: quia quod sine labore assequi poterit: si re contemnit: et nōnunquā studiosus tarditate intelligētie premittit: ut eo maiora pīa retributiōis inueniat: quo magis studio inuentiōis elaborat.

Venerunt autē ad illum mater et fratres eius: et nō poterant adire eum pē turba. **Et** nuntiātum est illi: **Mater** tua et fratres tui stant foris volētes te vidēre. **Qui** respondens dixit ad eos: **Mater** mea et fratres mei bī sunt qui verbum dei audiūt et faciunt.

TYTVS. Derelictis cognatis carnalibus dominus intuebat doctrine paternae: quia vero desiderabatur ppter absentiam accedunt ad euz. vñ de dicitur: **Vene. au. ad illum** ma. et fra. eius. et non pote. adi. eum pē turba. **Si** audieris de fratribz domini addisce pietatem: et intellige gratiam. nullus enim fin diuinitatem saluatori fra

ter est: vñgenitus enim est: sed pietatis gratia cōmunicat nobis in carne et sanguine: et factus est frater noster cū esset naturaliter deus. **BEDA.** fratres tamen domini fin carnez dicuntur: non filij deate **Marie** genitricis dei fin eluidiū: nec filij ioseph de alia vxore fin quosdā putandi sunt: sed eozum potius intelligendi sunt etiam cognati. **TYTVS.** Putabant autē fratres eius: qz euz eozum audire pēsentia dimitteret populum reueritus maternū nomen: et flexus amore mater no. vñ de sequitur **Et** nuncia. est illi. **Mater** tu. et frat. tu. fo. stant vo. te vidēre. **CHRYS.** Considera quale erat astante ei toto populo: et ab ore eius pendente iam inchoata doctrina: cū foras exire. **Ob** hoc dominus quasi increpando respondit. **Sequitur:** **Qui** respon. dī. ad eos. **Mater** me. et fra. me. bī sunt: qui ver. dei au. et faciūt. **AMB.** **Do** ralis magister qui de se ceteris prebet exemplum: pīuiparis ceteris quoniam qui non reliquerit patrē aut matrem suam: non est filio dei dignus. **Sententię** huic ipse primus se subijcit: non qz materne refueret pietatis obsequia: ipsius enim preceptum est: qui nō honorificauerit patrē et matrē morte morietur: sed quia paternis se mīsterijs amplius qz maternis affectibus debere cognoscit: neqz tamen iniuriōse refutatur parentes: sed religiores copule mentis docentur esse qz copoz. ergo hō ut quidam heretici tendiculas aucupantur mater negat: que etiam de cruce agnoscitur: sed necessitudinē corporali pscriptoz celestiu forma pferatur. **BEDA.** hīgitur qui verbū dei audiūt et faciunt mater domini vocatur: eo qz illum quotidie suo exemplo vel dicto quasi parturit in cordibus proximoz: fratres quoqz sunt eius: cū et ipsi faciant voluntatē patris et qui in cel. **CHRYS.** **Non** autem hoc dixit increpando matrem: sed eam pīuiprimū adiuuando. **Nam** si erga ceteros sollicitus erat: ut generaret eis de se debita opinione: multo magis erga matrē: non autem eleuasset eam ad illa fastigia: semper expectaret honorari eo tanqz a filio: non autē euz dominiū reputaret. **THEO.** Quidam vñ hoc sic intelligunt: qz christo docente quidā inuidentes: submanentes euz sup doctrina eius dixerunt. **Mater** tua et fratres tui stant foris volētes te vidēre: tanqz ppter hoc ignobiliem cum demonstrarēt. et ideo qui mēte eozum cognouit: sic eis respondit: qm nō nocet vīllis cōsanguinitas: sed si ignobilis quis existat: audiat autē verbū dei: ipsam cōsanguineū reputat: quia tamen audire solum nō saluat: sed magis cōdemnat. subiungit: **Et** faciunt. **De** cet enim audire et facere. verbū autem dei dicit suā doctrinā quecunqz enim ipse dicebat: patris erant. **AM.** **VR**the autem non debuit foris stare qui christum querebat. **Unde** et ille ait: **Accedite** ad eum et illuminamini. **Si** enim foris stant: nec ipsi agnoscunt parentes: et ppter nostruz fortasse nō agnoscunt exemplū: quēadmodū nos non agnoscimur si foris stemus. **Illud** quoqz intelligere non abhorret: quia per figurā parentū demonstrat iudeos: ex quibus est christus fin carnē: ecclesiāqz synagoga credidit pferendā. **BEDA.** Intus enim eo docente veniētes intrare nequeunt: cuius spiritaliter intelligere dicta negligunt pōcupans autem turba intrauit in domū: quia differēte iudea gentilitas confluit ad christum. foris autem stantes volunt christum vidēre: qui spiritalem in lege sensum qrentes sese ad custodiā littere foris figunt: et quasi christum potius ad docenda carnalia cogit etia re: qz se ad dicenda spiritalia pēsentiant intrare.

Factum est autē in vna die: et ipse ascendit in nauiculam: et discipuli eius: et ait ad illos. **Trā** fretemus trans stagnum. **Et** ascenderūt. **Et** nauigantibz illis obdormiuit. **Et** descendit pcella vēti in stagnum: et ppelebant et picitabant. **Accedē**tes autē suscitauerūt euz dicētes: pceptor pīm. **At** ille

furgens increpauit ventum et tempestatē aque et cessauit: et facta est tranquillitas. Dixit autem illis: **Ubi est fides vestra. Qui timentes mirati sunt ad inimicem dicentes: Quis putas hic est? Quia et vētis et mari imperat: et obediunt ei.**

CIRY. Quia discipuli omnes beneficiatos a christo videbant: decebat etiam ipsos sensum in beneficiis christi delectari: non enim similit quis considerat: que sunt in alienis corporibus et in suo: et ideo dominus discipulos et mari et ventis exposuit. vñ dicit: factus est autem in vna die rursus ipse ascendit in vna nauicula: et discipuli eius: et ait ad illos: Transfretemur trans stagnum et ascenderunt. **CHRY.** Utans quidē lucas quoniam que sibi fieri posset de temporis ordine dicit eum in vna die intrasse nauiculā. **CIRYL.** Si autem vigilante domino accidisset tempestas vel non timuissent discipuli: vel non exhorruissent: vel non credidissent eum posse tale aliquid facere. Quapropter docuit prestans ipsis timorem. Sequitur enim: Nauigantibus autem illis obdormiuit: et descendit pcella. ven. in stagnum. **AMBRO.** Supra habes quod periclitabatur in oratione: quod hic in tempestate dormiuit: sed exprimit securitas tempestatis: quod obus timentibus solus intrepidus descebat: sed descebat corporis somno cum intederet diuinitatis mysterio: nihil enim sine verbo fit. **CIRYL.** Cum magna autem dispensatio videretur: ne mori postquam tempestas inuaderet cepit nauiculā: querebat ab eo suffragium. Sed postquam malus inualuit: ut manifestior fiat diuine maiestatis potestas. vñ dicit: Et percellabant et periclitabantur. Quod quidem dominus permisit exercitatiois gratia ut cum excessu fuerint periculi: cognoscerent miraculi magnitudinem. Unde postquam magnitudo periculi in intolerabilem mentis eos vixebat: tanquam aliam spem non habentes salutis: nisi solum ipsum dominum virtutem eius excitauerunt. Sequitur: Accedite. au. susci. ei dicentes: Precepto: primus. **AVG.** de con. euā. Matthe. quidē dicit: Hic salua nos primus. mare autem Matthe. non ad te attinet: quod perim. Eadem autem est sententia excelsi domini volentis saluati. Nec opus est querere: quod hoc potius christo dicitur: siue enim aliquid horum trium dixerint: siue alia vbi a nullis euāgelistarum mencio: autem: tantūdem autem valentia: quod ad rem interest: quod etiam hoc fieri potuerit: ut pluribus eum excitantibus oia hec aliquid autem ab alio diceretur. **CIRYL.** Non autem erat possibile eos perire exire cum eis oportere. vñ illico surgit christus qui huiusmodi potestatem se se dat: pcellam et ventos et impetum: et cessauit tempestas: et facta est tranquillitas: in quo ostendit se deum esse: cuius psalmo dicit: Tu dominus pater maris: motus autem fluctuum eius tu misisti. **BEDA.** Sicigitur in hac nauigatione dominus vtriusque vni: cuiusque plene naturā ostendit: ut si qui ut homo dormiuit in nauis: furore maris ut deo verbo cohercet. **CIRYL.** Simul autem cum tempestate aquarum: soluit tempestate animarum. vñ sequitur: Dixit autem illis: Ubi est fides vestra? In quo verbo ostendit quod timorem non facit rationum inductio: sed ibecillitas mentis. Sicut enim aurum probatur in igne: sic in tentationibus fit deus. **AVG.** de con. euā. Hoc autem ab alijs euāgelistis aliquid verbum dicitur est. Matthe. enim dicit eum dixisse: Quid timidi estis: ne dum habetis fidem? illa perfectā velut granum synapis. hoc ergo et ille ait: Modice fidei. Lucas autem: Ubi est fides vestra. Et totum quidē dicit potuit: Quid timidi estis? Ubi est fides vestra? Modice fidei. vnde aliud hic: aliud ille commemorat. **AMB.** Paucata igitur tempestate ad iperium christi discipuli stupescunt miraculo susurrabant autem ad inuicem vnde sequitur: Qui timentes mirati ad inuicem dicebant: Quis putas hic est? et ventis imperat et mari: et obediunt ei. Non autem discipuli ut ignorantes eum hoc dixerunt ad inuicem: Nouerant enim eum esse et filium dei iesum. admirant autem in mente potestatem abundantiam: et diuinitatis gloriam: quibus similes nobis esset et visibilis secundum carnem. vñ dicit: Quis est hic. i. qualis et quousque et in qua virtute et maiestate. Imperiosus

enī est opus diuinitus preceptum: non seruillis petitio. **BED.** Vel non discipuli sed naute et alij mirantur qui in nauis erant. Allegorice autem mare vel stagnum tenebrosus est et amarus mundus. Naucula arbor: crucis: cuius beneficio fideles adiuti emeris mundi fluctibus obtinetur litus patrie celestis. **AMB.** Itaque dominus qui se intelligit propter diuinum in terris mysterium venisse: relictis nauē ascendit parentibus.

BED. Ascendit autem et discipuli admoniti cum eo. vñ ipse ait: Siquis vult post me venire abneget se metipsum: et tollet crucem suam: et sequatur me. Discipulis nauigantibus. i. fidelibus seculi calcantibus: et futuri seculi aīo quiete meditantibus: et per seipsum flantibus: vel et per remigum conatu infidos mundi fastus certatim per terga iactantibus: subito obdormiuit dominus. i. aduenit ipsa diuine passionis: et descendit pcella: quod domino somnū mortis in cruce subeunte fluctus persecutionum demoniacis flantibus excitati exurgunt. fluctibus autem non dominus patientia turbatur: sed discipulorum ibecillitas concutit et trepidat: qui suscitatur dominus: ne eo dormiente pereat: quod cuius mortem viderat: resurrectio optaret: que si differret: ipsi in perpetuum periret. Vñ surgens increpat ventus: quod celeri resurrexerat per mortem destruit superbiam diaboli quod habebat imperium mortis. Tempestate autem aque facit cessare: quod rabie iudeorum moti et insultantibus resurgens labefacit. **AMB.** Et aduertat sine tentatione neminem posse ex hoc vite curriculum omnigrare: quod exercitium fidei tentatio est. Subiecti igitur sumus neque spiritus pcella: sed quasi puigiles naute gubernatores excitemur: quod non seruili: sed impet vetricis: quod etiam si non dormiat sui corporis somno: caueamur: in ne nri corporis somno nobis dormiat et descat. Vñ autem arguunt quod pite christo timebatur: cum vtriusque ibi aderat quod pite non posset. **BED.** Cuius est: quod post mortem discipulis apparens exprobrauit in credulitate eorum: et sicut inidis gurginibus sedatis: patefecit cunctis potentiam sue diuinitatis.

Et nauigauerunt ad regionem gerazeno: quod est contra galileam. Et cum de nauis egressus esset ad terram: occurrit illi vir quidam qui habebat demonium iam temporibus multis: et vestimentis non induebatur: neque in domo manebat: sed in monumenis. Ita ut vidit iesum prociuit ante illum et exclamans voce magna et dixit: Quid mihi et tibi est iesu fili dei altissimi? Obsecro te ne me torqueas. Precipiebat enim spiritui immundo: ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum: et vinciebatur catenis et compedibus custoditus et ruptis vinculis agebatur a demonio in deserto. Interrogauit autem illum iesus dicens: Quod tibi nomen est? At ille dixit: Legio. Quia intrauerant demonia multa in eum. Et rogauerunt illum ne imperaret illis ut in abyssum irent. Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte: et rogabant eum ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illos. Exierunt ergo demonia ab homine: et intrauerunt in porcos: et impetu abiit grex per precipitum in stagnum et suffocatus est. Quod ut viderunt factum quod pascabant fugerunt et nunciauerunt in ciuitatem et in villas. Exierunt autem videre quod factum est. et venerunt ad iesum: et inuenerunt hominem sedentem a quo demonia exierant: vestitus ac sana mentem a quo demonia exierant: vestitus ac sana mente ad pedes eius: et timuerunt. Nunciauerunt autem illis et qui viderant: quomodo sanus factus esset a legione. Et rogauerunt illum omnis multitudo

gerazenozum: ut discederet ab ipsis: qz magno ti more tenebāt. Ipse autē ascendēs nauī reuersus ē. Et rogauit illū vir a quo demonia exierāt ut eūz eo esset. Dimisit autē eūz iesus dicens: Redi i domū tuā: et narra quāta tibi fecit deus. Et abiit per vni uersam ciuitatē pdicās. quanta fecisset illi iesus.

CHRY. Saluator nauigādo vna cū discipul ad po: tū puenit. vñ dicit: Et nauigauerūt ad regio. gerazē. qz ē ptra galileā. **TYTVS.** Ueracio: a exēplaria nec gerage noz hnt: nec gadaro: sz gerageinoz. est enī gadara. ciui tas in iudea: stagnū autē vel mare nullaten⁹ inuenit in ea. sz gerage ciuitas arabie ē: nec stagnū nec mare iuxta hñs. Est autē gerage i aqua: gergesi vrbis antiq iuxta tyberia / cum stagnū: circa quā ē rupes stagno vicino: in qd ondit deictos fuisse porcos a demonib⁹: qz tñ gerage et gada ra pñiū hnt cum terra gerageinoz. verisimile est inde ad hoz terrā porcos fuisse adductos. **BE.** Gerage enī vrbis est insignis arabie trans iordanē iuxta mōri galaad: quā tenuit trib⁹ manasse: nō longe a stagno tyberiadis in quo porci pceptati sunt. **CHRY.** Cū autē dñs descendisset a mari: occurrit ei aliud territiū miraculū. nā demoniac⁹ tanqz fuas vidēs dñm seruaturē pñte. vñ sequit⁹: Et cum egres. esset ad ter. occur. ei vir quidā q demoniaz hēbat iam tñb⁹ multis. **AVG.** De cō. euā. qz matthe⁹ duos di cit fuisse demoniacos. marcus et lucas aut vñū pñemo / rant: intelligas vñū eoz fuisse pñone alicui⁹ clarioris et famosioris quē regio illa marine dolebat: et p cui⁹ salu te plurimū sagagebat. Doc volētes significare duos euan geliste solū pñemorandū indicauerūt: de quo factū hui⁹ fama latius pclarisqz fragauerat. **CHRY.** Vel lucas elegit ex illis duob⁹ eūz qz sentor erat. vnde nobilius nar rat eūz: infortunū cū subdit: Et vesti. nō indue. neqz i do. ma. sz in mo. Uisitat autē demones mortuoz sepulchra: volētes imbuerē hoies pñculosa doctrina: qz i mortuo rū aīe demones fuit. **CIRYL.** qz aut nudus petebat de functoz sepulchra: demoniacē ferocitatis erat indicūz pñitit aut quosdā dispētiue de subesse demonib⁹: ut nos ppendam⁹ p eos quales sunt demones erga nos: ut rēnuam⁹ eis subgēci velle: et sic vno patiēte edificatur q plures. **CHRY.** Quia vñ hoīem cū ppli futebant: ac cesserūt demones diuinitatē pdicātes ipsius: quā etiāz mare sua trāquillitate clamauerat. vñ sequit⁹: Is ut vidit iesum pñi. ante il. et excla. vo. ma. et dixit. **CIRYL.** Antē das hic timorē annexū audactē et desperatōi multē. sgnū enī diabolice despōis est in audiedo dicere: Quid mihi et tibi est iesu fili dei altissimi: Timoris vñ cū pñat. Obscuro te ne me torques. Sed si nosti eū esse filiū dei altissimi: facris eū deū celi et terre: et eoz que pñent in eis. Qualit⁹ igit non tua imo sua vsurpas: et dicis: Quid mihi et tibi: Quis aut pñcipū terrenoz oīo sustinebit a barbaris laceffiri suo lubiectos impio. vñ sequit⁹: Preci pie. n. spī. imū. ut exi. ab hoīe. Et necessitatē pñcepti ondit subdens: Multis. n. tē. arri. il. et vicle. ca. et cōpe. custo. et ru. vñ. age. a demo. in deserto. **CHRY.** Unde qz nēo audebat demoniacū tenere: ipse christus ad eū vadit al loquēs ipm. Sequit⁹: Interroga. au. il. ic. di. Qd tñ. no. est Nō velut insci⁹ nomē inquiris: sed ut pñessa peste quā to lerabat: virtus curātis gratior emicaret. **BED.** Sed et nostri tēpis sacerdotes qui p exorcismi gram demones eicere nō vñt: solēt dicere patientes nō aliter valere cura ri: nisi oē qd ab imundis spīrib⁹ vigilātes dormiētesue ptulerint pñtendo patenti exponāt: et maxime qñ corpīs humani pñbitū petere se ac patrare pñgūt. vñ et h pñes sio subdit. At ille dixit: Legio. qz intra. demo. mul. in eū. **GRE.** nñenus: Imitātes quidā demones supnas mali cias et legiones angelicas oīcūt se legione: sicut et eozum pñnceps dicit se positurū thronū sup astra: ut fiat altissi mo filius. **CHRY.** Postqz autē dñs supuenerat: demoi

bus creaturā dei pñstantib⁹ putabāt cum pñter exor sum eozū que fiebāt nō expectare tñā supplicy: et qz cu pam distineri nō poterāt: instāt ne cito sustineat penā. vñ sequit⁹: Et roga. il. ne im. il. ut i abyf. irent. **THEO.** Qd dē postulat demones volētes adhuc cū hoib⁹ pñterari. **CIRYL.** Hoc aut palā est qz emule caterue maiestati di uine: testabili potētia saluatoris detrudebant ad inferna. **MAXI.** Statuit autē deus vñicuiqz manerici pñem pñona penā: gehennā ignis pñter carnis incendit: strido rē dēntiū pñter risuz lasciuū: intolerabile scīm pñter vo lupratē et crapulā: puigilē verimē pñter obliquū et mali gnū cor: caliginē pñter uā pñ ignorantiā et fallaciā: symbi abyf. pñter supbiā: vnde demonib⁹ tanqz supbis abyf. sus delegat. Sequit⁹: Erat autē ibi grex mul. po: palcenti um in monte. **AVG.** De cō. euā. Qd marcus dixit cir ca montē fuisse grege porcorū: lucas autē in monte nō ro pugnat. grex enī porcorū tam magn⁹ fuit: ut aliqd et esset in monte aliqd circa montē: erat enī duo milia porcorū sicut marcus expñit. **AMB.** Demones autē celestis lu minis claritates sustinere nō poterāt: ut qd oculos volē radios solis ferre nō pñt. **CIRYL.** Et is turba imūdo rū spūz petiit miui in pñozmē sibi grege imundoz po: corū. Sequit⁹: Et roga. eūz: ut pñit. eos in il. ingred. **ATHA.** in vita antonij: Qd si sup porcos patē nō ha bent: multo magis nullā habent dominij ptra homies factos ad imaginē dei. oportet ergo deū soluz timere: cō temnere autē illos. **CIRYL.** Dñs aut pñcessu eis pñte: ut hoc inter cetera fiat nobis causa salutis et robori spī Sequit⁹: Et pñit illos. Considerare ergo oīz qz demo nes pñati sunt et hostiles his qui eis sunt subditū: pñe patere ex eo qz pñcipitauerūt et suffocauerūt in aquis. vñ sequit⁹: Exie. ergo demo. ab ho. et intra. in po: et ipe. abijt grex pñceps in sta. et suffo. est. Et ideo cōcessit eis chōi⁹ perētib⁹: ut ex euetū appeat qz sint crudeles. Erat enī ne cessariū ostendere filiū dei pñdentiā rerū hñe nō min⁹ qz pñt equalitatis deco: in vitro qz appeat. **TYTVS.** fugā autē pastores arripit: ne cum porcis periret. vñ sequit⁹: Qd ut vide. fa. qui pñce. fu. et nūcia. in cū. et vñ. et hñōi terro. ciui. intulerūt. Duxit autē eos ad saluatoz damni necessitas. Sequit⁹: Exie. au. vide. qd fa. est: et ve. ad iesum. Ubi pñsidera qd dum deus hoies pñit in reb⁹ pñfert beneficiū aiab⁹. Cum aut pñfecti essent: viderūt la nū cum qui iugiter verabāt. Sequit⁹: Et inue. ho. se. a quo demo. exi. vñitū. Qui ante a pñino nudus erat: nūc sana mēte ad pedes eius. nō enī discedit a pedib⁹ a qui bus est nact⁹ salutē: et sic agnosceres signū: mirat⁹ fuit pñ sionis remediū: et obstupuerūt in facto. Sequit⁹: Et vñit erūt. Hoc autē scm pñm visu comperit: pñm verbis au dierāt. Sequit⁹: Nūciauerūt autē illis qui viderāt: quā la nus factus est a legione. Oportebat autē eos supplicare dño ne inde recederet: sed custos esset regionis ne demo nes haberēt accessuz ad eos: sz pñe timore pñpñ salutz amiserūt: rogātes saluatoz recedere. Sequit⁹: Et rog. il. om. multitu. regiois gerazenoū ut discederet ab ipsis: qz timore magno tenebant. **THEO.** Timebāt enī ne tū tum damnu aliquod paterentur: sicut passi fuerant i sub mersione porcorū. **CHRY.** Attendas autē chōi⁹ hñe ba militatē: postqz enim collatis a se talib⁹ beneficiis emite bant eum: nō obstat sed discedite: eos qui ipsos indignos sua doctina pñulgauerāt relinquēs. Sequit⁹: Ipse autē ascendēs nauī reuersus est. **TYTVS.** Sed eo vñtem dēte ille qui passus fuerat a saluatore nō discedit. Sequi tur: Et rogabat illū a quo demonia exierāt: ut eū ed. **THEO.** Nam sicut expertus timebat ne forte dēga tus a iesu rursus demonibus esset paratus: dominus au tem ostendit ei qz quis non sit cum eo: pñcientialiter: ta men potest cum gratia sua. pñgere. Sequit⁹: Dñm sit autē eū iesus dicens: Redi in domū tuā: et narra quā tibi fecit deus. Non autem dixit: Quanta tibi feci ego

formam prebens humilitatis: vt rectitudines nostras re-
feramus in eum. **TYTVS.** Nec tamen preuaricatur
in lege veritatis: quicquid enim filius operatur: pater ope-
ratur. **Cur** aut qui vbiq; omnes liberatos mōebat nulli
dicere huius liberato a legione dicit: natura q̄ta tibi fecit
deus: q̄. s. tota regio illa deū ignorabat irrita cultibus
demonū. **Uel** verius: quādoquidem ad patrē retorquet
miraculū dicit: **Narra:** cū vero loquitur de seipso mōet
nulli dicere. Ille aut qui liberatus est a demonib: noue-
rat deū esse iesum: et iō predicauit quāta fecit illi iesus.
Sequitur enī: Et abiit p̄r vniuersam ciuitatez pdicans
q̄ta illi fecit iesus. **CHRY.** Et sic illos qui se indignos
sua doctrina pmulgauerat derelinquēs itauit eis cum
in magistrū qui fuerat demonibus liberatus. **BE.** My-
stice aut gerasa significat nationē gentiū quas post passi-
onem: et resurrectionē suā dñs p̄r pdicatores vītauit
vnde gerasa vel gergesi vt quidā legūt: interpretat colo-
num egrediens. i. diabolū a quo p̄r inco: ebat: vel adue-
na p̄pinq̄as qui prius longe erat. **AM.** 13 aut dīcoz
dct numerus curatorū a christo fm lucām et mattheū m̄
p̄cordat mysteriū. **U**t enī iste qui habebat demoniū po-
puli gentilis est figura: duo quoq; illi similit̄ figura po-
puli gentilis accipiūt: quoniam cū tres filios noe genera-
uit: sem cham et iaphetem tantūmō familia i possessio-
nem ascīta est dei: ex duob' illis diuersarū nationū po-
puli pullularūt: qui multis inquit tēpōib' habebat de-
moniū: vt pote q̄ dīlūo vsq; ad aduentū dñi verab: f
Nudus aut erat: q̄ tegumentū nature sue et virtutis ami-
sit. **AV.** de que. euā. In domo nō habitabat: hoc est in
p̄cta sua nō requiescebat. In monumentis manebat. i. in
mortalis operib' hoc est peccatis delectabatur. **AM.** 14
quid sunt corpora p̄diorū: nisi quedā sepulchra i qbus
dei verba nō habitāt. **AVG.** de que. euā. Quod aut cō-
peditus ferreis et catenis ligabatur significat graues et
duras leges gentiū: quibus ē in eoz republiā peccata
cohibent: q̄ aut vīculis talib' durus agebat a demo-
nō in desertū: significat q̄ et ip̄s trasgressis legibus ad-
flecta cupiditate ducebatur: que iā vulgarē p̄suetudinem
excederet q̄ vero i eo legio demonū erat: significat sūt
gentes que multis demonib' seruiebāt. q̄ in porcos pa-
scetes in montib' demonia tre cōcessa sunt: significat et
imundos et sup̄bos hoīes qbus demonia dominantur
p̄p̄diorū cultus. **AM.** Porci. n. bi sūt: qui imūdoz
vīa animalū vocis et rōis exp̄tes: luculētis vite sue acti-
bus: naturalū coīquinauerūt omnia virtutū. **AV.**
de que. euā. q̄ aut in stagnū p̄cipitati sunt: significat q̄ iā
clarificatur ecclesia: et liberato populo gentiū a dominati-
one demoniorū in abdītis: agūt sacri legos ritus suos q̄
christo credere noluerūt: ceca et p̄funda curiositate sub-
mersi. **AM.** Impetu aut ferūt in p̄ceps: qm nulli me-
riti p̄tēplatione reuocātur: s̄z tanq̄ de superiorib' ad in-
feriora per ip̄obitatē. p̄clue detrūsi: inter fluentia mun-
di huius intercluso pereūt spūs cōmeatu. **Neq; n.** in his
qui fluīdo estu volup̄tatis huc atq; illuc ferunt illi spi-
ritus pōt esse vitale cōmerciū. **U**idemus igit: q̄ hō ip̄e
sue est auctor crīme: nam nisi q̄s porci more vixisset: nun-
q̄ accepisset in eū diabolus p̄tē: aut si accepisset nō vt
perderet: sed vt probaret. et fortasse diabol' q̄ post dñi
aduentū bonos iā dep̄dari nō poterat: nō oīum hoīum
sed leniū querit interitū: vt latro nō armatis sed insidiat
inermibus. **U**iderunt hoc m̄gri gregū et fugerūt: **Neq;**
enī vel philoſophie professores vel p̄ncipes synagoge
pereuntibus populis possūt ferre medicina. solus ē chri-
stus qui aufert peccata populorū. **AV.** de que. euā. **Uel**
q̄ porcorū pastores fugientes ista nunciauerūt significat
quodā primates ip̄orū tanq̄ christianam legem fugien-
tes: potentia tñ eius pergentes stupendo et mirando p̄di-
care. q̄ aut geraseni cognoscentes qd factū est: rogant ie-
sum vt ab eis dīcederet magno timore perpulsi: signifi-

cat magnitudinem vetusta suauitate delectataz: honora-
re quidem sed nolle pati christianam legē: oīum dicunt
q̄ e m implere non possunt. **Admirantes** tamen fideles
populum a p̄stina perditā conuersatione sanātū. **AM.**
Bro. **Uel** in gerasenorū cīuitate species synagoge vide-
tur: existerē qui rogabant vt dīcederet: quia timore ma-
gno tenebantur. **Infirmi** enim mens non capit dei v̄bū
nec potest pondus sustinere sapiēcie: **Et** ideo diutius mo-
lestus nō fuit: sed ascendit ab inferioribus ad superiora
synagoga. i. ad ecclesiam: et egressus ē p̄ stagnū. nemo enī
de eccia ad synagogā sine p̄culo transit salutis: sed ille
qui de synagoga ad ecclesiam transire desiderat: crucez
suam tollat vt discrimen euadat. **AVGV.** de con. euan.
Quod aut ille sanatus cupit iam esse cum christo: et dicit
tur ei. **Redi** in domum tuam: et narra quanta tibi fecit de-
us: sic intelligitur: vt sic dīcs intelligat post remissioez
peccatorum redeundum sibi in p̄scientiam bonā sicut in
domum et seruendum euangelio propter aliorum salu-
tem: vt deinde cum christo requiescat: ne cum p̄p̄o pe-
re vult esse cum christo negligat mysterium predicationis
fraterne redemptioni accommodatum.

Factū est aut cū redisset iesus excepit illū tur-
ba. Erāt aut oēs expectātes eū. **Et** ecce vēit vir cui
nomē iairus: et ip̄e p̄nceps synagoge erat: et cecidit
ad pedes iesu rogans: eū ut intraret in domū ei: q̄
unica filia erat ei fere ānoz duodeci: et hec mori
ebat. **Et** cōtigit dñi iret: a turbis p̄p̄mebat. **Et** m̄l
qdā erat in fluxu sanguis ab ānis duodeci: q̄ i me-
dicos erogauerat oēm sb̄z suam: nec ab vllō po-
tuit curari. **Accessit** retro et tetigit simbriā vestimē-
ti eius: et cōfestis stetit flux' sanguis ei. **Et** ait iesus
Quis ē qui me tetigit. **Negātib'** aut oib' dixit: p̄n-
et qui cū illo erāt. **Preceptor:** turbe te cōp̄mūt et
affligit et dicis q̄ me tetigit. **Et** dixit iesus: **Tetigit**
me aliquis: **Nam** et ego noui virtutem de me ex-
isse. **U**idens autem mulier: quia non latuit tre-
mens venit et procidit ante pedes eius: et ob quā
causam tetigerit eum indicauit coram omni po-
pulo: et quemadmodum confestim sanata sit. **At**
ipse dixit ei. **Filia** fides tua saluam te fecit. **Vade**
in pace.

AVG. de con. euan. **Post** narratum ante gerasenos
miraculum: transit ad narrandū de archisynagogi filia
dicens: **fa** est au. cum re. ie. ecce. il. tur. **Erant** enim om-
es expec. eum. **THEO.** Simul quidez propter doctrinā
et propter miracula. **AVGT.** de con. euan. **Quod** vero
adiungit: **Et** ecce vir cui nō iairus. non continuo factuz
accipiendum est: sed prius illud de conuīuio publicano
rum: sicut narrat mattheus: cui rei sic coniungit hoc: vt
non possit aliud factum p̄sequenter intelligi. **TYTVS.**
Est aut positum nomen iudeorum causa qui tunc noue-
runt quod accidit: vt nomen demonstratio mir. culi fi-
at. **Accessit** aut non aliquis infirmorum: sed p̄nceps
synagoge: vt magis obturbarentur iudeorum oīa. vnde
sequitur. **Et** ip̄. p̄n. syn. erat. **Accessit** aut ad christū cā
necessitatis: vrget enim aliquando dolor ad agendū ea
que decent fm illud psalmi: **In** chamo et freno maxillas
eorūz cōstringe: qui nō approximant ad te. **THEO.**
Unde necessitate instante cecidit ad pedes eius. **Sequit**
Et cecidit ad pe. iesu. **Decebat** autē vt absq; necessitate co-
gente caderet ad pedes eius: et cognosceret ip̄suz deū eē.
CHRY. **Sed** considera eius iertā: q̄rit. n. a x̄po vt in
domum veniat: **Sequitur:** **Rogans** cum vt intra. in do-
eius ignorans scilz q̄ absens poterat liberare. nam si

scitisset dixisset sicut centurio. **Hic verbo** et curabit filia mea. **GRECVS.** Cui aut aduersus eis ponit eum subdit. Quia vni. si. erat illi domus fundamenti successio generis. fere anno. xij. in ipso. s. flore etatis: et hec moriebatur. pro thalamis esset ad tumulum. **CHRY.** Adueniat aut dñs: nō vt iudicaret mūdū: sed vt saluaret. q. ppter nō examinat dignitatē petitis: sed equantim arripit opus sciēs q. mātus erat futurū qd. q̄rebat: voca batur aut ad remediū egrotantis: nonit aut se suscitatur: iam mortuā inserturū terrenis firmā sp̄e resurrectionis. **AM.** Suscitatur aut mortuā ad faciendū fidē: imo: roissam ante curauit: sic vt resurrectione ipalī f. passiōe dñi celebrabatur: vt ppetua illa credatur. Et contigit dū iret a turba cōpnebatur. **CI.** Quod maximū erat iudicium q. verā carnē iduerat: et oēm pcularet supbia neq. enim a longe seq̄batur: sed eū circūdabāt. **GRE.** Que dam aut mīr. graui morbo detēta: ob cui. infirmitatis curam medici oēs diuitias cōsumperāt: solā sp̄e in tanta diffidentia reppit: vt pderet dño de qua seq̄tur. Et mulierque. erat in flu. san. ab. an. xij. queq. me. ero. d. sub. sua nec ab il. po. cu. ac. retro. **TYTVS.** Qualiter aut non ē digna pconiohec mulier: q. viribus extinctis corporis: ob cōtinuū sanguinis fluxū: et tāto pplo cōcurrere circa illū affectu robo: ata et fide petierat pplm: et retro latens tetigerat fimbriā vestiment. Sequitur. **Ter. sim. venit. ci.** **CI.** Neg. emillebat in mūdīs vel tangere quēq. scōp. vel appropinquare viro scō. **CHRY.** R. tu aut legis. huius mōi passio reputat in mūdica magna. al. ē. Nondum enī nec ipsa hēbat dignā op̄inōne de eo nō n. putauit: latere: sed tamē cōfisa de sanitate accedit. **THE.** Sic aut cū aliquis oclz lucerne lucēi adhibet aut igni spīnal statim opantur: sic quidē qui fidē affert potēt curare statim curationē cōsequitur. Et pfe. ste. flu. san. eius. **CHRY.** Nō aut sola vestimenta ipsius mulierē saluauerunt: et milites sortiti sūt ea intra se: s. fidei eius intētio. **THEO.** Cre didit enī et saluata est. et vt cōgruū fuit pto tetigit chūstū intellectualiter: dū de corpore aliter. **GRECVS.** Audiuit aut dominus tacitas mulieris cōsiderationē: tacens liberauit tacentē: passus sua sponte sanitatis rapinā: s. postea miraculū publicat vnde seq̄tur. Et ait iesus. q. d. est qui me tetigit. **CI.** Non enī latuit dominū ppetratum miraculū sed qui cūcta cognoscit: quasi nesciret. irogat. **GRECVS.** Nescientibus aut discipulis qd. querebatur: sed pntibus de simplici quodā tactu dicere: dominū q. stioni respondēt. Sequitur enī. Negantibus aut om. d. i. pe. et qui cū illo crāt: pcepto: turbe te comp. et affli. et d. i. c. i. s. quis me tetigit. Et iō dominus tacitū sua respōsione distinguit. Sequitur enī. Et dixit iesus. **Ter. me ali. si. cur. et dicebat.** Quis hēt aures audiēdi audiat. quia oclz habēat huiusmōi corporale auditū: sed nō ē vere audire si audiat incaute: nec veretāgere: si infideliter tangantur. **CI.** Propalat aut cōsequēter qd. factū est: cū subdit. Nā et ego noui virtutē de me exisse. Materialius responderet fm op̄inōnem audientū: h. nō nobis manifestat q. ipse verus est deus: et ex eo quod. pdigitaliter factū est: ex sermonib. trāscendit. n. naturā nostrā: for. san. angelicā posse quēq. vtrūq. emittē q. si a ppia nā. Cōuēit autē hoc soli sup̄me nā: nulla nāq. creaturā aliqūa gerit saluā di ptātē vel ēt aliqua alia. s. miracula faciēdi: sed diuinitus prestātā. non enī ambitiose glorie non oim sit latere diuine virtutis ostensionē qui multoties pceperat tacere sua miracula: sed quia spectabat ad vtilitatem eorum qui vocabantur per fidem ad grām. **CHRY.** Primo enī soluit semineum metum: ne remōsum cōsciētie pateretur quasi surripēs grām. Secūdo corrigit eaz: quia latere putauerat. **Ter. fidei eius exprimit cūctis: vt et ali. imitētur. p. d. i. q. nō minus miraculū retētiōne sanguinis: oim ostendit sibi cūcta patere. CI.** Insup. pncipi pēn synagoge p. r. u. a. d. e. b. a. n. t. u. d. u. b. i. t. a. t. i. t. e. r. e. d. e. r. e. q.

a laqueis mortis eripiet filiā eius. **CHRY.** Ob hoc aut dñs nō statim eā manifestauit: vt ostendit q. oia sibi libi quent: faciat mulierē p̄dicare qd. factū est: vt suspitōe mīraculum careat. vñ seq̄it. **Uides aut muli. q. nō la. cum tre. ve. et p. ci. ante pedes eius: et ob quā cām ten. cū indi. co. om. po. et quēad. cōfessum s. a. sit. ORIGE.** Eādē autē sanitate quam nacta est mulier ex p̄actu vbi s. s. r. m. a. n. t. saluator vñ seq̄it. **At ipse dixit illi. si. t. e. sal. se. v. a. d. i. p. a. e. i. esto sana tuo flagello: et sanat qd. p̄cio p. fide aīz de inde vō corpus. TITVS.** Vocat aut filiā iā fidei causa sanātā fides enī gram adoptionis ipedit. **EVSE.** in ecc. hīto. **Dicit autē hanc mulierē in p̄m. c. a. d. e. que est cēlaren pbi. i. p. p. i. vnde fuit oriūda statuisse triūphos i. i. g. n. e. s. col. lati sibi beneficiē a saluato re: stabat nāq. super altā basī ad lūminā domus eius enū simulacrū mulieris fieri genibus: manibusq. iunctis quasi p̄care: ex cui. oppo. sito aliud erectū simulacrū ad instar viri: cuiusq. mate rie amicti d. p. l. o. i. d. e. et manū versus mulierē extendēs: an. cūis pedes sup. ipsā basim aliena species plantis ostēq. vñq. ad enee dip. o. i. d. i. s. oras ptingēs medicina omniūz passionū esse ferebatur. **Dane aut statū dicebat: rep̄s. tare chūstū: quā maximus destruxit. AM.** **Wylce.** at reliquar in gerasenis synagoga chūstus: et quē sui non receperant: recepimus alieni. **BE.** Uel in fine seculi dñs est ad iudeos rediturus: atq. ab eis per fidei p̄fessionē libenter excipienda. **AM.** Quē aut putam? synagoge pncipem: esse nisi legem cuius p̄tēlationēz dñs syna. gogam nō penit? dereliquit. **BE.** Uel pncips synagoge moyses intelligitur: vnde bene i. a. s. u. s. i. l. l. u. m. i. n. a. s. v. e. l. l. u. m. i. n. a. s. v. o. c. a. t. q. u. i. accipit verba vire dare nobis et per hoc ceteros illuminat: et a sp̄s. a. n. c. t. o. i. l. l. u. m. i. n. a. t. u. r. c. e. d. d. i. t. a. archi. s. y. n. a. g. o. s. u. s. ad pedes iesu: q. legislator: cum tota patrū p̄genie chūstū in carne apparentes longe sibi p̄ferendū esse cognouit. Si enī caput chūsti deus: con. uenienter pedes accipienda sunt incarnatio qua terram nre mortalitatis tetigit. rogauit aut intrare in domū eius: q. eius videre desiderabat aduentū. **Filia acrimia eius est synagoga: que sola legalē est institutionē cōposita. q. x. p. erat anno: hoc ē tpe pubertatis appropinquatē morie batur: q. nobilit. a. p. p. h. e. t. i. c. u. s. e. d. u. c. a. t. a. p. o. s. i. t. q. u. i. i. l. l. u. m. i. n. a. s. v. o. c. a. t. i. n. q. u. i. b. u. s. sp̄itales o. c. o. f. r. u. c. u. s. g. i. g. n. e. r. e. d. e. b. e. a. n. t. s. u. b. i. t. o. e. r. r. o. r. u. l. a. g. u. o. i. e. c. o. n. s. t. e. r. n. a. t. a. sp̄itales vite viā amittit. n. chūstus nō succurreret corruisset in morte: ad puellā aut sanandā pergens dñs a turba cō. p. m. i. t. u. r. q. z. g. e. n. t. i. i. u. d. e. e. s. a. l. u. t. a. r. i. a. m. o. n. i. t. a. p. r. e. b. e. a. t. c. a. r. n. a. l. i. u. m. p. o. p. u. l. o. u. m. e. s. t. s. u. e. t. u. d. i. n. e. g. r. a. u. a. t. u. s. **AM.** Ad hanc aut pncipis filiā oim pperat dei verbū vt saluos face. ret filios isrl: sancta ecclesia ex gentib. p̄gregata que inf. riorum lapsu criminū deperibat: paratā aliq. fide p̄tē. puit sanitatē. **BEDA.** Dupliciter aut sanguinis fluxus pōt intelligi: hoc est et super idolatrie p̄tentionē: et sup. bis que carnis et sanguinis oblectatione patrāt. **AM.** **Quid aut sibi vult q. hec pncipis filiā annoz duode. cim moriebatur: et mulier ista fluxu sanguinis ab anno duodecim laborauit: nisi vt intelligatur: q. q. d. i. u. s. y. n. a. g. o. g. a. v. i. g. i. t. l. a. b. o. r. a. u. i. t. e. c. c. l. e. s. i. a. **BE.** Una enī pene seculi. c. i. a. t. e. s. y. n. a. g. o. g. a. i. n. p. a. t. r. i. a. r. c. h. i. s. n. a. s. c. i. c. e. p. i. t. et gentiliūz natio nem idolatriā sedauit. **AM.** Sicut aut illa in medicina erog. uerat oēm substantia suā: ita congregatio gentium amiserat oia dona nature. **BE.** Medicos aut intellige si. u. e. f. a. l. s. o. s. t. h. e. o. l. o. g. o. s. s. u. e. p. h. i. l. o. s. o. p. h. o. s. l. e. g. i. s. q. u. o. d. o. c. t. o. r. e. s. s. e. c. u. l. a. r. i. u. m. q. m. u. l. t. a. d. e. v. i. r. t. u. t. i. b. u. s. v. i. t. i. s. q. u. i. d. i. s. s. e. r. e. t. u. r. v. i. l. i. a. s. e. v. i. u. d. i. t. i. t. u. t. a. m. o. r. t. a. l. i. b. u. s. d. a. r. e. p. r. o. m. i. t. t. e. b. a. t. s. e. u. i. p. o. s. i. m. u. d. o. s. s. p̄s q. v. e. l. u. t. h. o. i. b. cōsūlēdo: se pro o. c. o. c. o. l. e. n. d. o. s. i. n. g. e. r. e. b. a. t. q. b. a. u. d. i. e. n. d. i. s. g. ē. t. i. l. i. t. a. s. q. u. a. r. o. m. a. g. i. s. n. a. t. u. r. a. l. i. s. i. n. d. u. l. t. r. i. e. v. i. r. e. s. e. x. p. e. d. e. r. a. t. t. a. t. o. m. i. n. p. o. n. i. t. a. b. i. n. i. q. u. i. t. a. r. i. s. s. u. e. f. o. r. d. e. c. u. r. a. r. i. **AMBRO.** Audiens autem egrotare populū iudeorum: sperare cepit salutis sue reme. dium. **Tempus venisse cognouit: quo medicus adflet. oc. celo********

de celo: surrexit ut occurreret fidei pemptio: pudore contra-
ctio: hoc enim est pudor: et fidei agnoscere infirmitatem: non
desperare venturam: verecunda ergo similitudo testis: fidelis ac-
cessit: religiosa credidit: sapiens sanata se esse cognovit: sic
sancta plebs gentium que deo credidit: peccatum erubuit ut
desereret: fidei detulit ut crederet: deuotione exhibuit ut
rogaret: sapientia induit ut sanitate sua ipsa sentiret: fidu-
cia sumpsit: ut fateretur quod proprius esset alienus. Retro autem tan-
git Christus: quia scriptum est: Post dominum deum tuum ambulabis
BED. Et ipse ait: Siquis mihi ministrat: me sequatur. si
neque puer in carne dominum non videns: vel quod pactis dispen-
satis sacris per fidem cepit vestigia eius subsequi. GRE.
ij. moza. Premitte autem turba vna redemptorem nostrum mu-
lierem: quia carnalis quicquid in ecclesia eum perimunt a
quo longe sunt: et nolunt tangunt qui huic veraciter humiles
adungunt. Turba igitur puerum non tangit: quia inopportuna est
puella: et absens per vitas. BEDA. Vnde vna credula mulier
et dominum tangit: quia dominus hereticis inordinare affligi
tur: solo catholice ecclesie corde fideliter querit. AM.
Non enim creditur quod perimunt: creditur qui tangunt. fide tangit
Christus: fide videt. Denique ut fidei credentis exprimeret
dicat: Ego cognoui virtutem de me exisse: quod est euidentius
indicium: quia non intra possibilitatem perditionis humane atque in-
tra corporis claustrum diuinitas coartata est: sed ultra fines
nostrae mediocritatis virtus exundat eterna. non enim huius
na ope plebs gentium liberatur: sed dei munus est congregatio
nationum: que etiam breui fide misericordia inclinat eterna.
Nam si consideremus quanta sit fides nostra: et intelligamus quanta
sit dei filius: videmus quod comparatione eius similitudo nimis do-
tanquam. superiora vero vestimenti eius nequidem attingere
possumus: et nos curari volumus fide tangamur similitudo Christi
filius autem latet eum quicquid tangit. Beatus qui extrinsecus pre-
terit tangit: nam totum quis potest apprehendere.

Abhuc illo loquente: venit quidam ad princi-
pon synagoge dicens ei: quia mortua est filia tua
noli vexare illum. Iesus autem audito hoc verbo re-
spondit patri puellae: Noli timere: Crede tantum et
salua erit. Et cum venisset domum: non permisit intra-
re secum quemquam nisi petrum et iacobum et iohannem
et matrem puellae. Flebant autem omnes et plan-
gebant illam. At ille dixit: Nolite flere. Non est
mortua puella: sed dormit. Et deridebant eum: scien-
tes quia mortua esset. Ipse autem tenens manum eius
clamauit dicens: Puella surge. Et reuersus est spi-
ritus eius et surrexit continuo. Et iussit illi dare man-
ducare. Et stupuerunt parentes eius quibus precepit
ne alicui dicerent quod factus erat.

CHR. Oportune dominus expectabat puellam mortem:
ut per aliam resurrectionis miraculum: propter quod et tardius
incedit: et loquitur cum muliere diutius ut archisynagogi filia
expiraret. et huius aduentum nunc adueniret. vnde dicit: Abhuc
illo loquente. v. q. ad pn. syna. di. ei. q. mor. est. si. tu. no.
ver. il. AVG. de co. eu. Sed cum matheus archisynago-
gi non mortua filia sua: narret domino nuntiasset: sed oino de
functam. lucas autem et marcus nondum mortua: vsque adeo ut
dicant venisse postea qui mortua nuntiaret: considerandum
est ne repugnare videatur. Et intelligendum est breuitatem hoc
et matheum potius dicere voluisse: rogatum esse dominum ut fa-
ceret quod eum fecisse manifestum est. f. mortua suscitaret. At
tendit enim non verba patris de filia sua sed quod est potissimum
voluntate. Sane si alij duo vel quisque eorum patrem com-
memorasset dixisset: quod venientes de domo dixerunt: ut
illa non reparetur: quia puella mortua fuisset: repugnatum
eius cogitationis verba que posuit matheus. Nunc vero illud
nuntiatur: et phibentibus ne magis veniret: non legitur quod ipse
peruenit. vnde dominus non diffidenter reprehendit: sed credentem ro-

bustius confirmat. vnde sequitur: Iesus autem ait. hoc ver. resp.
pa. pu. no. ti. sed crede tamen: et salua erit. ATHANA.
fidem dominus exigit ab inuocantibus: cum non quod indiget admi-
niculo aliorum: ipse namque et dominus et largitor est fidei. Sed ne
videretur ex acceptatione personarum sua dona perferre: ostendit quod
credentibus fauet: et ne sine fide accipiant beneficia: et capi
fidelitatem aboleat. vult enim benefactores durare gratiam: et sa-
nas incunctum permanere remedium. THEO. Mortuam autem suscitatur: elecit omnem quasi nos doceret absque ina-
ni gloria esse: et nihil ad demonstrationem facere. et quod cum de
omnibus miracula perpetrare non decet ipsum esse in medio pluri-
morum: sed solitarii et ab alijs separatum. vnde sequitur: Et cum pe-
trus ad deum non peruenit intra. secum quemque nisi petrum et iohannem
et iacobum: et patrem et matrem puellae. Solos autem hos intro-
misit tanquam discipulos: discipulorum vertices: et potentes mi-
raculum occultare. non enim volebat ipsum ante ipsos pluribus re-
uelari: forte propter inuidiam iudeorum. Sic et cum de nobis
inuidetur: non debemus iustitias nostras ei reuelare: ne ei maio-
ris inuidie occasio tribuat. CHR. Ceteros autem disci-
pulos non assumptis: pueros eos ad appetitum maiorem
ob id quod quod nondum erant plene dispositi: ut et alij istos
imitentur. Assumpsit etiam parentes in testes: ne de deo diceret pos-
set fallax esse resurrectionis indicium. Ad hoc etiam illud no-
ta quod desidentes exclusit a domo: et indignos ostendit huius vi-
sione. Sequitur enim: flebant enim omnes et plangebant illam. Quod si
tunc exclusit multo magis nunc tunc enim non dux patuerat in
somnia morte fuisse peruersam. Nullus ergo de cetero se co-
tendat iniuria inferens christi victoriae qui superauit mortem
et eam in somno peruenit: ad cuius ostensionem subdit. At ille
dixit: Noli. fle. non est enim mortuus. sed dormit. Ostendens
singula sibi forte in pemptu: et quod eam vinificaret: quasi su-
scitaret in somno: nihilominus tamen deridebat eum. Sequitur
enim: Et deridebat eum scientes quod mortua esset. Quos non
obiurgauit: nec derisionem repressit: ut etiam derisio fiat mor-
tis indicium. nam quod ut plurimum post acta miracula homines
perferunt increduli: verbis proprijs eos peruenit. ut autem quod
si per visum disponderet ad resurrectionis fidei tenet manum
puellae. vnde sequitur: Ipse autem te. ma. e. cla. di. pu. surge. Quod
tenuissimum suscitatur eam. vnde sequitur: Et reuer. est spiritus eius
et sur. continuo. Non enim infudit aliam animam: sed illam eandem
que experuerat restituit. Nec solummodo suscitatur: imo in-
bet etiam illa cibari. Sequitur enim: Et iussit illi da. man. ne
scilicet pharasticum esse videatur quod fecit: nec ipse perperat: sed ali-
is mandat. Sicut et in lagaro dixit: Soluite eum ac deinde
de participio mense fecit. GRECVS. Deinde stupefactos
miraculo et pene clamantes parentes cohibet ne fa-
ctum dicant. Sequitur enim: Et stu. pa. e. qui. pce. ne alicui di-
ceret quod fecit erat. Ostendens quod largitor bonorum est: non autem
cupidus glorie: datque totum nihil recipiens. Qui vero vena-
tur opere gloriā aliquid quidem exhibuit: aliquid vero recepit.
BEDA. Mystice autem saluata a fluxu sanguinis mulierem:
remota filia principis mortua nuntiatur: quia dum ecclesia a vi-
tiorum labe mundata est: continuo synagoga perfidia atque inui-
dia soluta est. Perfidia quidem quia in christum credere noluit:
invidia vero quia ecclesiam credidisse doluit. AMB. Ad-
huc autem et seruuli principis increduli erant ad resurrectionem
nequaquam iesus in lege perdidit: in euangelio compleuit. vnde di-
cunt: Noli vexare illum: quasi sit sibi impossibile suscita-
re mortuam. BEDA. Ubi per eos significatur: quia deo de-
stituta synagoga statim videtur: ut restaurari posse non cre-
dant. ideoque per suscitatoris illius supplicandum esse estimetur
sed quia impossibilia sunt apud homines. vnde dominus et dixit:
Noli timere crede tamen et salua erit. Pater puellae ceteris do-
ctorum legis accipit: qui si credere voluerit etiam subiecta
ei synagoga salua erit. AM. Itaque cum venisset in do-
mum: paucos future resurrectionis arbitros asciuit: non enim
a multis continuo est credita resurrectio. Que tamen tante di-
uersitatis est causa: Supra publice filius vidue suscitatur: hic
remouent plures arbitri: sed puto quod pietas ibi dominum de-
clarat: quia vidua mater vnici filij non patiebatur mortem. est

enim forma sapientie in filio vidue cito ecclesia creditur
ram. In archisynagoga filia credituros quide iudeos: sz
ex plurib' pauciores. Deniqz dicente dno: No est mor-
tua puella: sed dormit: deridebat eum. Quicqz eni non
credit: irridet. Fiant igit mortuos suos qui putat mortu-
os vbi resurrectionis fides est: no mortis spes sed qentis
est. **BED.** Synagoga etiā qz sponsa leticia qua viuē pos-
sit amittit: quasi inter plangētes mortua iacēs: nec hoc ipz
quare plangat intelligit. **AM.** Tenēs aut dñs manum
puelle sanauit eam: beatus eni si cui' man' sapia teneat:
inducat i penetralia sua: iubeat manducare. panis eni ce-
lestis est dei verbū. inde r illa sapia que dei corpis r san-
guinis altaria repluit alimētis. Venite inquit edite pa-
nes meos: r bibite vinū qd miscuit vobis. **BED.** Sar-
rexit aut puella pñuo: qz xpo manū pfortate hō a mor-
te aie respicit. Sunt eni nonnulli qui iacēt in cogitatione
peccati sibi mortē pñscūt: sed tales se viuificare signifi-
cās dñs: suscitauit filiā archisynagoga. Alij vō ipm ma-
lū qd delectant agendo mortuū suū quasi extra portas
effert: r hos se suscitare demonstrās: suscitauit filiu r
due extra portas ciuitatis. Quidā vō etiā peccatū cōsue-
tudine se quasi sepeliēdo corumpūt: r ad hos etiā erigē-
dos adest grā saluatoris: ad qd intinmandū resuscitauit la-
zarū quattuor dies in monumento hñtē. Quanto aut gra-
uior est mors aie: tanto acrior: penitentis feruor insūat.
vnde iacentē in pelatū mortuū leui voce resuscitat: o el-
tū foras iuuenē plurib' dictis corroboret. Ad qdridua
nū vō suscitanduz fremuit spū: lachrymas fudit: r voce
magna clamauit. Sed r hic notādū q publica noxia pu-
blico egent remedio: leuia pctā secreta queūt penitentia
deleri. Puella in domo iacens paucis arbitris resurgit:
iuuenis extra domū turba multa comitate suscitatur: laza-
rus de monumento vocatus multis populis innotuit.

CAP. IX.

Qnuocatis aut ielus duodecim aposto-
lis: dedit illis virtutem r potestatem super
omnia demonia: r ut languores curaret
Et misit illos p̄dicare regnū dei: r sanare infirmos
Et ait ad illos: Nihil tulcritis in via: neqz virgā
neqz peram: neqz panē neqz pecuniā: neqz duas
tunicas habeatis. Et in quācūqz domū intrāte
ritis ibi manete: r inde ne exeatis. Et quicūqz nō
recepert vos exeuntes de ciuitate illa: etiāz pull-
uerē pedum vestrozū excutite in testimonium su-
pra illos. Egressi aut circuibant p castella: euāgē-
lizantes r curantes vbiqz.

CIRYL. Decebat institutos mīstros sacraz doctri-
narū posse mira pagere r p ipsos effectus credi q essent
dei mīstri. vnde dī: Qnuocatis aut. xij. apo. dedit illis vir-
tutē r potestatem sup oīa demonia. In quo eleuati sup cili-
um diaboli flectit: qui dicebat aliqu: No est qui p̄radice-
re valeat. **EVSE.** Et ut p eos venet genus humanū: nō
solū dat eis ut p̄anos spūs pellāt: sed etiā quālibet infir-
mitatē sanēt ex eius ip̄rio. vñ sequit: Et ut languores cu-
rarēt. **CIRY.** Attendas hic diuinā filij p̄tātē nāc cor-
pali nō puenientē: agere nanqz miracula aderat sanctis:
nō natura: sed p̄cipitatioe spūs sancti. Sup hoc autē alijs
pcedere p̄tātē p̄sus alienū erat ab eoz virtute. Qualiter
eni posset natura creata sup spūs dona possidere dñuz?
At dñs n̄ ielus christus tanqz naturalit de' exis impi-
tur hī grām quib' vult: nō inuocās in eos alienā virtutē
sz infundēs ex p̄mptuarijs p̄p̄ijs. **CHRY.** Postqua
aut satis p̄fortati fuerāt ex ei' comitiua: r p̄petēs nacti sūt
argumentū virtutis eius mītrit eos. vñ sequit: Et mī. il. p̄c-
di. reg. dei. r san. infir. Vbi p̄sidera q nō p̄mittit eis aliq
sensibile dicere: sicut moyses r p̄phete q terram r bona

terrena p̄mittēbāt. hī vō regnū celoz r quecūqz con-
nent in eo. **GRE.** naqāgen'. Mitten aut discipulos ad
p̄dicandū dñs multa eis iniūxit: quo uz sūma est fides
virtuosos esse sic p̄stantes atqz modestos: r ut baculi
quar celestes ut nō min' p̄pter eoz modū viuendū p̄p̄
verbū euangelica doctrina p̄pagaret. Et ideo cum eis
r baculi carētia r amictus singularitate mittebat. Et ideo
subdit: Et ait ad illos: Nihil tulcritis in via: neqz virgā
neqz perā: neqz panē neqz pecuniā: neqz duas tunicas
habeatis. **CHRY.** Plurima qdē p hoc p̄stuebat. p̄m-
quidē inspectos reddēs discipulos. secūdo sequētrīs
eos a qualibet cura: ut totū studiū adhiberēt verbo au-
tio docens eos p̄p̄ia virtutē. Sed forsan dicit alijs
tera quidē habere rōnē: sed nō hīc perā in via. nec duas
tunicas: nec baculū: cuius rei cā p̄cipit. Nolēs. f. exequi
eos in qualibet diligentia. Et ut loquar ex hoib' āgēls
faciet eos: dīrimēs a qualibet cura vīt ut vna sola cura
detineant doctine. **EVSE.** Volens igit eos carere ca-
pidine rerū in sollicitudinibus vītē p̄stare' est hoc stant
bat eni experimētū fidei r animositatis eoz qui habito
in mādatis extreme vītē ducere paup̄ratis nō effugiant
que iubenē: decebat eni eos quoddā cōmerciū facere: re-
cipiētes salubres virtutes recōpensare obedientia manda-
torū: r cum milites eos faceret regni dei: accingit colad
pugnā in hostes: monēs colere paup̄ratē. nullus eni mil-
tans deo implicat se vītē secularis negocijs. **AM.** Qua-
lis ergo esse debeat qui euāgelizat regnū dei: p̄ceptis euā-
gelicis designat: hoc est ut subsidij secularis amicitia nō
requirat: fideiqz totus inherēs putet quo min' vītā re-
rat: magis posse suppetere. **THEO.** Sicut ipso mō-
dico mittit qz neqz panes ipsos p̄stare vult: nec aliqd
aliud quib' indigēt multi. **AVG.** de cō. euan. Uel do-
min' hec possidere discipulos ac ferre noluit: nō quod
saria nō sint sustentatōi hui' vītē: sed qz sic eos mūdet
ut eis hec deberi monstraret ab illis quib' euāgēliū ex-
dentib' annūciaret: ut sic securi nō possiderēt: neqz pa-
tarēt hui' vītē necessaria: nec magna: nec minima. Ideo
posuit fin marcū nec virgā: oñdens a fidelib' ius oīs de-
beri mīnistris suis nulla supflua requiritib'. Hanc aut
potestātē virge noie significauit: cū diceret: Ne qd tolle-
rent in via nisi virgā tñ. **AM.** Sūt etiā qui volūt hoc
ad eum deducere tractant: ut spiritale nīmmodo loc' dīe
firmare videat affectū: q velut indumentū quoddā videat
tur corporeis exuissē: nō solū p̄tātē reiecta p̄emptiqz ei
uitijs: sed etiā carnis ipsius illecebris abdicatis. **THEO.**
Quidā etiā aplos nō p̄stare perā neqz baculū: aut tūc
tunicas sic intelligūt: q nō thesaurigēt. hoc eni perā in-
nuit p̄gregas multa. neqz sint iracūdi r tribulati spūma
qd significat baculus: neqz sint ficti r duplici corde q si-
gnificat tunica duplex. **CIRYL.** Sed diceret alijs vñ
eis necessaria erūt: Et ideo subdit: Et in quācūqz do-
tra. ibi ma. r inde ne exie. q. d. sufficiat vobis discipuloz
fructi: q recipiētes a vobis spiritualia vos p̄curabūt. Ist
sit aut eos in vna domo manere: ut nec hospitiē graui cū
s. dīmittendo: nec ipsi gulositatis r leuitatis suspitionē
incurrāt. **AM.** Alieni nanqz a p̄dicatore regni celestis
asserit curitare p domos: r inuolabilis hospitij iura ma-
tare. Sed ut hospitij grā deferenda censet: ita etiā si nō
recipiant excutiendū puluerē egrediendūqz de ciuitate
mandat cū sequit: Et quicūqz nō rece. vos exe. de ciui. il-
la: etiā puluerē pedū v. excu. in testi. sup illos. **BED.**
Puluis excutit de pedib' aploz in testimonij labo-
q. ingressi sunt in ciuitatē r p̄dicatio applica ad illos vñqz
puenerit. siue excutit puluis cū nihil ab eis accipiāt: nec
ad victū quidē necessariū qui euāgeliū sp̄auerunt.

CHRY. Nam iprobabile valde est p̄temnētes sermo-
nē r patrefamilias se famulis benignos oñdere: vel hī
dictiones eoz exigere. **AM.** Uel mediocrit r bonit
muneratio docet hospitij: ut nō solū pacē tribuam' do-
spūbus